876/11

Den 3. oktober 2011 blev i sag nr. 78.482:

xxxxxxxxx xxxxxxxxxxxxxxxxx
xxxxxxx xx xxxxx
xxxx xxxxxxxxx x

mod

PFA Pension
Marina Park
Sundkrogsgade 4
2100 København Ø

afsagt

k e n d e l s e :

_____

Forsikrede har forsikringer med dækning ved tab af erhvervsevne i PFA Pension. Han klager over, at selskabet har afvist at yde midlertidig præmiefritagelse og udbetale midlertidig invalidepension fra den 13/1 2010 (dvs. efter udløbet af karenstiden på 3 måneder regnet fra hans sygemelding den 13/10 2009).

Selskabet har primært afvist kravet med henvisning til, at klageren ikke har lidt et indtægtstab som følge af sin erhvervsevnenedsættelse. Efterfølgende har selskabet tillige anført en række andre afvisningsgrunde. Under alle omstændigheder er det selskabets opfattelse, at det forhold, at klageren har oppebåret fuld løn frem til den 1/2 2010, har afskåret ham fra dækning ved invaliditet i hvert fald frem til dette tidspunkt.

I forbindelse med sin ansættelse blev klageren med virkning fra den 1/8 2008 omfattet af en obligatorisk pensionsordning (policenummer …751). Blandt forsikringsdækningerne på denne pensionsordning er der en dækning ved invaliditet, der yder fuld præmiefritagelse og fuld invalidepension, hvis forsikredes erhvervsevne nedsættes til halvdelen eller derunder af den fulde erhvervsevne. Der er en karenstid på 3 måneder. Policen har siden den 1/9 2009 været i henstand.

I forbindelse med ansættelsen blev klageren ligeledes omfattet af en gruppeordning (policenummer …531), som indeholder dækninger med mulighed for præmiefritagelse. Forsikringen ophørte efter det oplyste pr. 1/5 2010.

Som led i sit ansættelsesforhold fik klageren endvidere oprettet en pensionsordning, unit link (policenummer …805), med mulighed for præmiefritagelse, hvis erhvervsevnen nedsættes til halvdelen eller derunder af den fulde erhvervsevne. Der er en karenstid på 3 måneder.

Klageren er født i 1989. Det fremgår af sagen, at han pr. 1/8 2008 blev ansat i en finansiel virksomhed som finanselev. I september 2009begyndte han på jurastudiet. Sideløbende hermed fortsatte han ansættelsen i virksomheden som sagsbehandler (studentermedhjælper) på deltid. Den 13/10 2009 blev han sygemeldt, og den 31/10 2009 blev han opsagt fra sit arbejde med fratrædelse/lønophør pr. 1/2 2010. Den 10/1 2010 blev han overfaldet og hospitalsindlagt. Han overgik til sygedagpenge den 1/2 2010. Han raskmeldte sig den 1/8 2010 (efter sagens indbringelse for nævnet). Efter opsigelsen erkendte arbejdsgiveren i øvrigt at have handlet overenskomststridigt, og der blev som følge heraf indgået forlig om en fratrædelsesgodtgørelse.

På grund af ovennævnte sygeforløb ansøgte klageren i januar 2010 om præmiefritagelse og udbetaling af invalidepension.

På baggrund af sagens oplysninger afviste selskabet at yde præmiefritagelse og udbetale invalidepension. Klagerens indvendinger resulterede ikke i ændring af afgørelsen.
Den 3/6 2010 har klageren indbragt sagen for nævnet. Af klageskemaet fremgår bl.a.:

> "2. Hvad vil De konkret opnå hos selskabet? (skal udfyldes)
>
> Jeg ønsker, at PFA Pension skal anerkende, at jeg har lidt et erhvervsevnetab siden min sygemelding pr. 13. okt. '09, og derfor skal PFA udbetale midlertidig invalidepension fra den 13. januar 2010 - fortsat, fra min police …751, samt yde præmiefritagelse på mine policer …805 (unit link), samt gr.liv-police …531."

Til støtte for sin påstand har klageren udførligt redegjort for sagsforløbet i en vedlagt supplerende redegørelse. Han har desuden henvist til et klagebrev, som han den 17/5 2010 har sendt til selskabet. Af det omtalte klagebrev fremgår bl.a.:

"Min klage omfatter flere klagepunkter, som jeg nedenstående opstiller punktvist.

Pkt. 1.:

PFA Pension skal anerkende, at min erhvervsevne har været nedsat med mindst halvdelen siden min sygemelding den 13. oktober 2009, og at jeg derfor, efter endt karensperiode, har ret til udbetaling samt præmiefritagelse fra min pensionsordning fra den 13. januar 2010.

Pkt. 2.:

PFA Pension kan ikke lægge praksis fra Ankenævnet for Forsikring til grund for, at jeg ikke kan opnå midlertidig udbetaling fra min pensionsordning, da Ankenævnet for Forsikring træffer bestemmelser ud fra det individuelle aftalegrundlag, der er mellem forsikrede og forsikringsselskab.

I det, for mit vedkommende, gældende sæt forsikringsbetingelse, BX0781(07-07), anføres det ikke som en betingelse for midlertidig udbetaling samt præmiefritagelse, at man skal have lidt et indtægtstab.

Pkt. 3.:

Følgende pkt. er efter mit synspunkt ligegyldigt jf. ovenstående pkt., men anføres alligevel.

Såfremt der lægges til grund, at man skal have lidt et indtægtstab, før man kan opnå midlertidig udbetaling samt præmiefritagelse, vil jeg også opfylde denne betingelse.
Udgangspunktet her er den præmiebærende gage, som forsikringen er tegnet på, der for mit vedkommende er min gage pr. 1. august 2009, hvor jeg ikke længere var underlagt en overenskomst i mit ansættelsesforhold, og derfor heller ikke berettiget til pensionsordning.

Min præmiebærende gage pr. 1. august 2009 var en skalaløn på 26.133,92 samt et DFL tillæg på 209,09, samlet 26.343,01 kr. før skat.
Jeg har igennem min pensionsordning forsikret mig for 80 % af min præmiebærende gage - svarende til 21.074,40 kr. om måneden.

Min nuværende indtægt er sygedagpenge, hvor jeg månedligt får 5.812 kr. før skat. Er dette ikke at anerkende som et indtægtstab."

Selskabet har over for nævnet fastholdt sin afgørelse. Selskabet har til støtte herfor i brev af 29/6 2010 bl.a. anført:

"**PFA Pension's begrundelse for at fastholde afgørelsen**
Om forsikredes erhvervsevne skal vurderes generelt eller efter den forsikredes konkrete erhverv afhænger efter praksis af, om erhvervsevnetabet må skønnes at være af midlertidig karakter eller må skønnes at være permanent.

Da [klageren] forventes at genvinde sin fulde erhvervsevne, vurderer PFA Pension hans erhvervsevne inden for hans erhverv.
…
PFA Pension vurderer derfor, at [klagerens] erhvervsevne først blev nedsat i dækningsberettiget grad den 10. januar 2010.

Ifølge Ankenævnet for Forsikrings principielle kendelse nr.: 74.733 er udbetaling af midlertidig invalidepension betinget af, om forsikredes erhvervsevne er nedsat i dækningsberettiget grad og om forsikrede har lidt et indtægtstab som følge af denne erhvervsevnenedsættelse.

[Klageren] blev opsagt fra jobbet som studentermedhjælper i slutningen af oktober 2009 med fratrædelse pr. 1. februar 2010, dvs. inden hans erhvervsevne blev nedsat i dækningsberettiget grad. Hans nuværende indtægtstab er derfor et resultat af opsigelsen i oktober 2009 og ikke af hans efterfølgende dækningsberettigede erhvervsevnenedsættelse.

PFA Pension gør derfor principalt gældende, at [klageren] ikke er berettiget til udbetaling af midlertidig invalidepension, idet hans dækningsberettigede erhvervsevnenedsættelse ikke har medført noget indtægtstab.

Skulle Ankenævnet mod forventning finde, at [klageren] er berettiget til udbetaling af midlertidig invalidepension, gør PFA Pension gældende, at hans erhvervsevne har været nedsat i dækningsberettiget grad siden den 10. januar 2010 og ikke siden den 13. oktober 2009."

Klageren har i brev af 5/8 2010 til nævnet kommenteret selskabets indlæg til nævnet. I forbindelse hermed har han fremsat krav om, at selskabet skal betale renter af den krævede udbetaling. Vedlagt brevet har han sendt et brev af 4/8 2010 fra sin egen læge.

I forlængelse heraf har selskabet i brev af 15/2 2011 til nævnet bl.a. anført:

"Vi skal … oplyse, at [klageren] med virkning fra den 1. november 2010 blev omfattet af en obligatorisk pensionsordning i Nordea Pension. På denne baggrund kan vi konstatere, at han i hvert fald siden den 1. november 2010 har været i arbejde. Vi kan desuden oplyse, at han i forbindelse med oprettelsen af den obligatoriske pensionsordning i Nordea Pension på eget initiativ har valgt at overføre sine pensionsordninger til Nordea Pension, og at han derfor ikke længere er omfattet af en pensionsordning i PFA Pension.

Vi skal endvidere oplyse, at vi fortsat er af den opfattelse, at [klageren] ikke har været berettiget til midlertidig invalidepension:

Da det fortsat er PFA Pensions vurdering, at [klagerens] erhvervsevne først blev nedsat i dækningsberettiget grad i januar 2010, gør vi principalt gældende, at [klageren] ikke er berettiget til udbetaling af midlertidig invalidepension, idet hans dækningsberettigede erhvervsevnenedsættelse, ikke har resulteret i et indtægtstab. I den forbindelse henviser vi til ankenævnets principielle kendelse i sag nr. 74.733 og til vores brev af 29. juni 2010.

Skulle Ankenævnet mod forventning finde, at [klagerens] erhvervsevne allerede blev nedsat i dækningsberettiget grad i oktober 2009, gør PFA Pension gældende, at [klageren] i så fald ej heller er berettiget til midlertidig invalidepension, da han i sygemeldingsperioden har oppebå-

ret en indtægt, der har udgjort mere end halvdelen af, hvad han tjente forud for sin tilskadekomst. I den forbindelse henviser vi til ankenævnets kendelse i sag nr. 76.705.

Mere subsidiært gør vi gældende, at [klageren] ikke er berettiget til invalidepension, da han har valgt at overføre sin pensionsordning til Nordea Pension.

Endnu mere subsidiært gør PFA Pension gældende, at [klageren] i hvert fald ikke var berettiget til udbetaling af midlertidig invalidepension frem til den 1. februar 2010, da han frem til den 1. februar 2010 oppebar fuld løn."

Hertil har klageren i brev af 27/2 2011 til nævnet bl.a. bemærket:

"PFA Pension gør i sit brev af 15. februar d.å. opmærksom på, at jeg pr. 1. november 2010 blev omfattet af en obligatorisk pensionsordning i Nordea Liv og Pension, og derfor anbringer PFA Pension, at jeg ikke kan være berettiget til midlertidig invalidepension.
Jeg anfører, at dette er helt uden betydning for mit, over for PFA Pension, fremsatte krav, da kravet vedrører en periode før min ansættelse i …, hvor jeg blev optaget i den obligatoriske pensionsordning for …'s medarbejdere.
…
Det bemærkes iøvrigt, at jeg raskmeldte mig pr. 1. august 2010, hvorfor mit krav om midlertidig invalidepension vedrører perioden fra min sygemelding den 13. oktober 2009 og frem til min raskmelding den 1. august 2010. Jeg vedlægger kopi af min sidste dagpengespecifikation fra …'s Kommune, hvoraf det fremgår, at udbetalingen stopper på grund af raskmelding."

Af selskabets brev af 17/3 2011 til nævnet fremgår:

"[Klageren] oplyser i sit brev, at han raskmeldte sig allerede den 1. august 2010. Dette undrer PFA Pension, da det fremgår af statusattest af 25. maj 2010 fra overlæge … (bilag …), som blev udarbejdet kun 2 måneder inden [klagerens] raskmelding, at hans helbredssituation er forværret, og at det forventes, at behandlingsforløbet vil være langvarigt.

For at afgive vores kommentarer til [klagerens] brev af 27. februar 2011, har vi derfor brug for oplysninger om hans helbredstilstand i perioden fra juni 2010 og frem til hans raskmelding.

I den forbindelse har vi anmodet [klageren] om at underskrive en samtykkeerklæring for at PFA Pension kan indhente de relevante akter. Vi har vedlagt en kopi af det brev, som vi har sendt til [klageren].

PFA Pension vender tilbage til sagen, når vi har modtaget akterne, dog senest den 2. maj 2011."

Af klagerens brev af 26/3 2011 til nævnet fremgår:

"Jeg anbringer her, at jeg i særdeleshed … undres over PFA Pensions fremtræden i denne sag - det kan kun være i selskabets interesse, at jeg raskmelder tidligere, end hvad lægerne umiddelbart anbefalede mig.
Jeg kan hertil forklare, at jeg raskmeldte ud fra en psykisk tese om, at jeg blev nedkørt af kampen mod PFA Pension."

Efterfølgende er selskabet kommet med afsluttende bemærkninger i brev af 13/4 2011 til nævnet. Af dette brev fremgår bl.a.:

> "Selvom det bl.a. følger af forsikringsaftaleloven, at selskabet skal have alle tilgængelige oplysninger, der kan have betydning for selskabets bedømmelse af forsikringsbegivenheden og fastsættelse af forsikringsydelsens størrelse, har [klageren] valgt ikke at underskrive en samtykkeerklæring, hvorfor PFA Pension ikke har kunnet indhente de relevante akter.
>
> I brev af 26. marts 2011 bekræfter [klageren] imidlertid selv PFA Pensions formodning om, at årsagen til hans raskmelding ikke var en væsentlig bedring af helbredstilstanden.
> …
> Da en væsentlig bedring i helbredstilstanden ikke var årsagen til raskmeldingen, kan det konstateres, at hans erhvervsevne, i hvert fald i en periode inden raskmeldingen, var uændret i forhold til erhvervsevnen på tidspunktet for hans raskmelding, dvs. at hans erhvervsevne ikke var til hinder for en hurtigere raskmelding.
>
> PFA Pension skal desuden bemærke, at [klagerens] erhvervsevne pr. 1. august 2010 skal anses for at være intakt, dvs. for at muliggøre fuldtidsarbejde. Da raskmeldingen ikke er medført af en pludselig og væsentlig bedring af helbredstilstanden, er PFA Pension af den opfattelse, at [klagerens] erhvervsevne i længere tid før raskmeldingen ikke var nedsat til halvdelen eller derunder.
> …
> PFA Pension skal desuden fastholde, at [klagerens] oppebæring af fuld løn frem til den 1. februar 2010 afskærer ham fra udbetaling ved invaliditet i hvert fald frem til den 1. februar 2010. Som støtte for denne opfattelse har vi vedlagt ankenævnskendelse i sag nr. 77.988. PFA Pension skal bemærke, at det fremgår af begrundelsen i denne kendelse, at en forsikringsbegivenhed ikke kan indtræde, når der fortsat oppebæres fuld løn, hvorfor PFA Pension mener, at karensperioden på tre måneder tidligst skal regnes fra den 1. februar 2010, hvor [klagerens] løn ophørte, dvs. at en eventuel udbetaling tidligst kan finde sted fra maj 2010.
>
> For en god ordens skyld vil vi desuden oplyse, at der ved vurdering af [klagerens] indtjeningsevne skal tages udgangspunkt i hans løn pr. 13. oktober 2009, hvor han blev sygemeldt. Grunden til dette er, at han selv mener, at hans helbredsmæssige erhvervsevne på dette tidspunkt blev nedsat i dækningsberettigende grad. I den forbindelse skal vi nævne, at han pr. 1. september 2009 overgik fra et fuldtidsjob til et job som en deltidsansat studentermedhjælper.
>
> Afslutningsvis vil PFA Pension oplyse, at vi fastholder, at [klageren] ikke er berettiget til invalidepension."

Af de forsikringsbetingelser, der er gældende for policenummer …751, fremgår bl.a.:

> "**C Betingelser for invalideydelse og præmiefritagelse**
> **§ 1. Definition af invaliditet/erhvervsevnetab**
> Ret til fuld invalidepension og/eller fuld præmiefritagelse indtræder, når forsikredes erhvervsevne på grund af sygdom eller ulykkestilfælde er nedsat til en tredjedel eller derunder af den fulde erhvervsevne.
> …
> Stk. 5. En ydelsesberettiget nedsættelse af erhvervsevnen foreligger, når forsikrede - efter PFA Pensions skøn - ikke længere er i stand til at tjene mere end en tredjedel respektive halvdelen af, hvad der er sædvanligt for fuldt erhvervsdygtige personer med lignende uddan-

nelse og alder. Bedømmelsen sker på grundlag af en helhedsvurdering under hensyn til forsikredes tidligere og nuværende helbredstilstand, uddannelse og tidligere beskæftigelse.

§ 4. Ikrafttræden og ophør af invalidepension og/ eller præmiefritagelse
Udbetaling af invalidepension og/eller ydelse af præmiefritagelse træder i kraft den dag, nedsættelsen af erhvervsevnen har varet uafbrudt i tre måneder."

Ovennævnte police giver ifølge parterne - modsat forsikringsbetingelsernes ordlyd - ret til fuld dækning ved et erhvervsevnetab på halvdelen.

For policenummer …531 gælder flere forskellige forsikringsbetingelser. Policen giver ikke ret til udbetaling ved erhvervsevnetab, men giver ret til præmiefritagelse på nogle af de dækninger, som klageren havde på ordningen.

Af "Forsikringsbetingelser den 1. januar 2008 - Gruppeliv", der er gældende for policenummer …531, fremgår bl.a.:

"**§ 9. Udbetaling af invaliderente**
En forsikringsaftale, der omfatter invaliderente, giver ret til udbetaling af forsikringsydelse, når gruppemedlemmets erhvervsevne i forsikringstiden på grund af sygdom eller ulykkestilfælde efter PFA Pensions skøn er nedsat til en tredjedel eller derunder af den fulde erhvervsevne. PFA Pension vurderer erhvervsevnen selvstændigt og uafhængigt af offentlige myndigheders eventuelle vurdering, uanset baggrunden for myndighedernes vurdering, herunder ved tilkendegivelse af offentlig pension.

Stk. 2. Nedsættelsen efter stk. 1 foreligger, når gruppemedlemmet efter PFA Pensions skøn ikke længere er i stand til - bedømt under hensyn til gruppemedlemmets nuværende helbredstilstand, uddannelse og tidligere beskæftigelse - at tjene mere end en tredjedel af, hvad der er sædvanligt for fuldt erhvervsdygtige personer med lignende uddannelse og alder.
…
Stk. 4. Invaliderenten udbetales fra den dato, hvor erhvervsevnen har været nedsat uafbrudt i tre måneder, dog tidligst fra den dato, hvor anmodning om udbetaling skriftligt fremsættes overfor PFA Pension.
…
§ 12. Udtrædelse, der skyldes helbredsmæssige årsager - Præmiefritagelse
Den i gruppelivsaftalen anførte dækning ved gruppemedlemmets død samt en eventuel aftalt ægtefælledækning og invalidesum opretholdes uden præmiebetaling i indtil tre år, hvis gruppemedlemmet inden det i aftalen fastsatte ophørstidspunkt dog senest inden det 67. år udtræder af gruppelivsaftalen af sådanne helbredsmæssige årsager som ifølge §§ 8-9 giver ret til udbetaling af henholdsvis invalidesum og/eller invaliderente, hvis en af disse dækninger er - eller havde været - omfattet af gruppelivsaftalen.

Stk. 2. Retten til præmiefri dækning indtræder fra fratrædelsesdatoen og ophører ved tre års periodens udløb eller fra det tidligere tidspunkt, hvor de under stk. 1 anførte forudsætninger for præmiefritagelse ikke længere er opfyldt, eller gruppemedlemmet opnår den i gruppelivsaftalen anførte ophørsalder."

8. 78.482

Af "Forsikringsbetingelser den 1. oktober 2007 - Invalidesum med dækning ved kritisk sygdom - Obligatorisk gruppeforsikring", der ligeledes er gældende for policenummer …531, fremgår bl.a.:

"**Præmiefritagelse**
§ 16. Hvis forsikredes erhvervsevne på grund af sygdom eller ulykkestilfælde nedsættes til en tredjedel eller derunder af den fulde erhvervsevne, uden at der derved sker udbetaling af forsikringssum, ydes der præmiefritagelse frem til forsikringens ophørstidspunkt, jf. den mellem forsikringstager og PFA Pension indgåede aftale - se dog stk. 7.

Stk. 2. Hvis forsikredes erhvervsevne på grund af sygdom eller ulykkestilfælde nedsættes til mellem halvdelen og en tredjedel af den fulde erhvervsevne, uden at der derved sker udbetaling af forsikringssum, ydes der halv præmiefritagelse frem til forsikringens ophørstidspunkt, jf. den mellem forsikringstager og PFA Pension indgåede aftale - se dog stk. 7.
…
Stk. 6. Hvis forsikredes erhvervsevne genvindes i en sådan grad, at betingelserne for præmiefritagelse ikke længere er til stede, ophører præmiefritagelsen med et varsel på én måned."

Af policeteksten for policenummer …805 fremgår bl.a.:

"**Forsikringer, hvis din erhvervsevne nedsættes inden tidspunktet for din pension**

Hvis din generelle erhvervsevne nedsættes med halvdelen eller mere, kan PFA Pension i en periode give dig præmiefritagelse.
…
Du får præmiefritagelse når din erhvervsevne har været nedsat uafbrudt i karenstiden på 3 måneder og så længe erhvervsevnen er sat ned - dog længst indtil den 1. maj 2054.

Du kan se de præcise vilkår for præmiefritagelse i forsikringsbetingelserne."

Af de forsikringsbetingelser, der er gældende for policenummer …805, fremgår bl.a.:

"**C. Betingelser for præmiefritagelse ved nedsat erhvervsevne**

§ 1. Omfanget af præmiefritagelse
Det fremgår af policen, i hvilket omfang og ved hvilket erhvervsevnetab PFA Pension giver præmiefritagelse.
…
§ 3. Fuld præmiefritagelse ved nedsættelse af den generelle erhvervsevne til halvdelen eller derunder

Står det i policen, at PFA Pension giver fuld præmiefritagelse ved nedsættelse af erhvervsevnen til halvdelen eller derunder, betyder det, at PFA Pension giver fuld præmiefritagelse, hvis forsikredes generelle erhvervsevne på grund af sygdom eller ulykkestilfælde er nedsat i ethvert erhverv til halvdelen eller derunder af den fulde erhvervsevne.
…
§ 5. Fælles bestemmelser

Stk. 1

9. 78.482

Forsikrede får præmiefritagelse, når forsikrede - efter PFA Pensions skøn - ikke længere er i stand til at tjene mere end en tredjedel respektive halvdelen af, hvad der er sædvanligt for fuldt erhvervsdygtige personer med lignende uddannelse og alder. Bedømmelsen sker på grundlag af en helhedsvurdering under hensyn til forsikredes tidligere og nuværende helbredstilstand, uddannelse og tidligere beskæftigelse."

Nævnet udtaler:

Nævnet finder, at forsikringsbetingelserne i en situation som den foreliggende må fortolkes i overensstemmelse med den sædvanlige forståelse af, hvornår der foreligger et erhvervsevnetab. Der må herefter foretages en bedømmelse af klagerens indtjeningsevne. Det er nævnets opfattelse, at indtjeningsevnen i hvert fald må vurderes til at være intakt indtil lønophøret den 1/2 2010.

Efter sin gennemgang af sagen finder nævnet det bevist, at klagerens erhvervsevne midlertidigt har været nedsat med halvdelen, men ikke med to tredjedele, fra lønophøret den 1/2 2010 og indtil raskmeldingen den 1/8 2010. Nævnet finder, at der er grundlag for at fastslå dette uden indhentelse af yderligere oplysninger. Nævnet bemærker i den forbindelse, at der er tale om en ganske kort periode, som findes at være tilstrækkeligt belyst.

Nævnet må erklære sig enigt med selskabet i, at karenstiderne først skal regnes fra lønophøret den 1/2 2010. Det, som parterne i øvrigt har anført, kan efter nævnets opfattelse ikke føre til et andet resultat.

Efter det således anførte

b e s t e m m e s :

Selskabet, PFA Pension, skal anerkende, at klagerens erhvervsevne midlertidigt har været nedsat med halvdelen i perioden fra den 1/2 2010 til den 1/8 2010, og skal på

baggrund heraf genoptage sagen og yde klageren dækning i overensstemmelse med de gældende forsikringsbetingelser. Karenstiderne skal regnes fra den 1/2 2010, og de forfaldne ydelser skal forrentes i overensstemmelse med forsikringsaftalelovens § 24.

Klageren får ikke i øvrigt medhold.

Poul Sørensen